

147 . Ohaba Ponor | Comuna: Pui | Județ: Hunedoara | Punct: Peștera Bordul Mare | Anul: 2009

Anul: 2009

Cod RAN: 90609.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Paleolitic, Mezolitic

Categorii sit: Domestic

Autori: Marin Cârțumaru, Ovidiu Cârștina, Daniela Iamandi, Elena Cristina Nițu, Cristian Constantin Roman, Radu Ștefănescu

Instituții: Universitatea "Valahia", Târgoviște, Complexul Național Muzeal "Curtea Domnească", Târgoviște, Complexul Național Muzeal "Curtea Domnească", Târgoviște, Universitatea "Valahia", Târgoviște, Muzeul Castelul Corvineștilor, Hunedoara, Muzeul Județean de Istorie Brașov

Raport

Peștera Bordul Mare de la Ohaba Ponor (com. Pui, jud. Hunedoara) este situată la marginea satului Ohaba Ponor, fiind săpată într-o bordură calcaroasă a munților Șureanu. Peștera a fost cercetată în mai multe etape arheologice. Prima campanie de cercetări arheologice s-a desfășurat între 1923 și 1929 sub conducerea lui M. Roska, care și-a axat săpăturile pe terasa din fața peșterii și puțin în interiorul acesteia. În perioada 1954-1955, cercetările arheologice din această peșteră au fost reluate de un colectiv condus de C. S. Nicolăescu-Plopșor², iar în 1983, 1986 și 1994, Al. Păunescu realizează câteva sondaje de verificare³.

Bogăția materialului litic musterian descoperit în această peșteră de-a lungul timpului, cât și faptul că este singura peșteră din țară în care au fost descoperite fosile aparținând omului de Neanderthal, ne-a determinat să începem în anul 2009 salvarea depozitului arheologic care a mai rămas în urma săpăturilor realizate încă de timpuriu în această peșteră.

A fost săpată o secțiune de 4 mp, săpătura ajungând până la patul peșterii. Întreg sedimentul a fost trecut prin sită, iar înregistrările au fost realizate tridimensional, adâncimile fiind raportate la un unic punct 0.

Din punct de vedere stratigrafic, au fost identificate 6 straturi, dintre care două niveluri arheologice musteriene. Primele trei straturi, până la adâncimea de 0,80-0,90 m sunt deranjate de galeriile făcute de animale, dar și de alunecarea sedimentului spre mijlocul peșterii, alunecare produsă ca urmare a denivelării depozitului din cauza vechilor săpături arheologice. În aceste straturi au fost descoperite materiale arheologice din epoci diferite, amestecate din cauza deranjamentelor: ceramică, piese litice de factură musteriană, faună actuală și faună fosilă etc. Sub aceste straturi, urmează un nivel cu pietre mari de calcar fragmentate prin gelivație. Sub nivelul de pietre de calcar, au fost identificate două niveluri arheologice musteriene.

Primul nivel musterian corespunde musterianului III descoperit în perioada 1954-1955 și stratului III identificat de M. Roska. Acest nivel cultural este cel mai bogat strat de cultură musterian din peștera Bordul Mare. Utilajul litic descoperit se înscrie în caracteristicile întregului ansamblu musterian din această peșteră, fiind reprezentat prin așchii groase cu talon cortical și margini convergente, așchii à dos corticale, fragmente de așchii și deșeuri de debitaj. Materia primă din care au fost debitate piesele descoperite este reprezentată prin cuarțit. Fauna descoperită prezintă un grad mare de fragmentaritate. Al doilea nivel musterian este reprezentat prin același tip de piese litice și faună fragmentară. În acest strat a fost făcută o descoperire remarcabilă pentru Paleoliticul Mijlociu: o fosilă colectată de oamenii de Neandertal și adusă în sit. Descoperiri de acest tip sunt destul de rare în Europa, fosile găsite în strate musteriene mai fiind identificate doar în câteva situri din Franța, la Arcy-sur-Cure, Pech de l'Azé I, Combe Grenal sau Chez Pourré-Chez Comte.

Descoperirea foarte importantă realizată în acest an, dar și bogăția materialului litic musterian din

această peșteră, sunt elemente importante pentru continuarea salvării depozitului peșterii Bordul Mare prin realizarea de săpături arheologice în anii următori.

Note

- 1. Roska M., 1943, A Ponohorábai Bordu-Mare Barlangjának Paleolithikuma, Közlemények 3, 1, p. 47-61.
- 2. Nicolăescu-Plopșor C. S., Gheorghiu Alex., Haas N., Maximilian C., Nicolaescu-Plopșor D., Papa-zoglakis M., Comșa E., 1955, Șantierul arheologic Cerna-Olt - Ohaba Ponor, Băile Her-culane) (Le chantier archéologique de Cerna-Olt - Ohaba Ponor, Băile Herculane), , SCIV 6, 1-2, p.129-149, Nicolăescu-Plopșor C. S., Haas N., Păunescu Al., Bolomey Al.,1957, Șantierul arheologic Ohaba-Ponor (reg. Hunedoara, r. Hațeg), Materiale 3, p. 41-49.
- 3. Păunescu Al.,2001, Paleoliticul și Mezoliticul din spațiul Transilvan, Editura AGIR, București, 574 p, 246 fig, ISBN 973-8130-28-X.

Informații suplimentare online

[Raportul 4463 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
